KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 13.11.2007
KOM(2007) 696 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Správa o výsledku preskúmania regulačného rámca EÚ pre elektronické komunikačné siete a služby v súlade so smernicou 2002/21/ES a zhrnutie reformných návrhov z roku 2007

OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Správa o výsledku preskúmania regulačného rámca EÚ pre elektronické komunikačné siete a služby v súlade so smernicou 2002/21/ES a zhrnutie reformných návrhov z roku 2007

(Text s významom pre EHP)

1. ÚVOD

Elektronické komunikačné siete a služby podporujú hospodársku a sociálnu štruktúru Európskej únie. Všeobecná dostupnosť cenovo prijateľných a bezpečných širokopásmových komunikačných sietí je základnou podmienkou na dosiahnutie rastu a plného využitia možností v oblasti vytvárania pracovných miest v Európskej únii - teda cieľ, ktorý je ústredným bodom obnovenej Lisabonskej stratégie. Súčasťou tejto stratégie je aj iniciatíva i2010, ktorú Komisia začala v júni 2005[1] a ktorá podporuje otvorené a konkurencieschopné digitálne hospodárstvo a vyžaduje vytvorenie jednotného európskeho informačného priestoru. Hlavným nástrojom plánovaným na dosiahnutie tohto cieľa je reforma regulačného rámca EÚ pre elektronické komunikácie.

Táto reforma bude dôležitým pilierom preskúmania jednotného trhu, pretože elektronické komunikácie majú schopnosť byť kľúčovým príspevkom k integrácii trhu, a to:

- poskytnutím väčšieho počtu výsledkov občanom a malým podnikom,
- lepším využitím výhod globalizácie,
- otvorením nových hraníc znalosti a inovácií,
- obsiahnutím silného sociálneho a environmentálneho rozmeru,

Toto oznámenie obsahuje správu o výsledkoch preskúmania regulačného rámca pre elektronické komunikácie podľa článku 25 smernice 2002/21/ES[2] vykonaného Komisiou a vysvetlenie hlavných zmien politiky navrhovaných Komisiou (ďalej len „návrhy na reformu z roku 2007“). Ďalšie podrobnosti sú uvedené v legislatívnych návrhoch Komisie[3] a v pripojenom posúdení vplyvu[4].

---

1 KOM(2005) 229.
2 Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 33.
3 KOM(2007) 697, KOM(2007) 698, KOM(2007) 699.
4 SEK(2007) 1472.

2. CIELE PRESKÚMANIA A KONZULTAČNÝ PROCES

2.1 Širšie súvislosti a ciele preskúmania

Regulačný rámec EÚ pre telekomunikácie bol vytvorený v deväťdesiatych rokoch minulého storočia a jeho účelom bolo otvoriť hospodárskej súťaži vnútroštátne trhy, kde dovtedy dominovali štátne monopoly. Tento proces vyvrcholil liberalizáciou vnútroštátnych trhov v roku 1998. Ďalší krok sa uskutočnil v roku 2002, keď bol prijatý súčasný súbor predpisov, ktorý zohľadňuje zbližovanie technológií a uplatňuje sa na všetky formy „elektronických komunikácií". Regulačný model podľa rámca z roku 2002 v podstate počíta s vykonávaním spoločného súboru predpisov EÚ rozličnými vnútroštátnymi regulačnými orgánmi (NRA), ktoré boli poverené dohľadom nad trhom. Regulačný rámec z roku 2002 zaviedol aj pojem dominancie z oblasti súťažného práva ako hraničný faktor pre „reguláciu *ex ante*", aby sa zabezpečilo pôsobenie regulácie len na firmy s významnou trhovou silou.

V rokoch 2006 a 2007 Komisia preskúmala fungovanie regulačného rámca EÚ vzhľadom na jeho hlavné ciele, ktorými sú podpora hospodárskej súťaže, konsolidácia vnútorného trhu a podpora záujmov občanov. Vzhľadom na vývoj technológií a trhu, a predovšetkým vzhľadom na zlepšené podmienky hospodárskej súťaže v niektorých oblastiach, ale aj na pretrvávajúce dominantné postavenie jedného alebo viacerých prevádzkovateľov na niekoľkých kľúčových trhoch, ako aj pretrvávajúcu absenciu jednotného trhu pre elektronické komunikácie a zvyšujúcu sa odlišnosť regulačných prístupov v rozšírenej EÚ, došla Komisia k záveru, že výrazná reforma regulačného rámca je nevyhnutná. Návrhy na reformu z roku 2007, ktoré vypracovala Komisia, možno zoskupiť do troch pilierov, ktorými sú lepšia regulácia, dobudovanie jednotného trhu a kontakt s občanmi.

i) **Lepšia regulácia pre konkurencieschopné elektronické komunikácie**

V rámci svojich návrhov reformy z roku 2007 chce Komisia predovšetkým zjednodušiť právne prostredie a zvýšiť jeho kvalitu, a to tak, že regulácia *ex ante* sa obmedzí v prípadoch, kde to vývoj trhu umožňuje, a zjednodušením postupov preskúmania trhu. Okrem toho sa lepšou reguláciou v oblasti rádiového frekvenčného spektra - zjednodušením prístupu k tomuto vzácnemu zdroju a jeho využívania a presunom k čoraz viac trhovo orientovanému prideľovaniu frekvenčného spektra – posilní hospodárska súťaž v oblasti bezdrôtových služieb a uvoľní sa hospodársky potenciál spektra.

ii) **Dobudovanie jednotného trhu v oblasti elektronických komunikácií**

V rámci súčasného súboru pravidiel vnútroštátne regulačné orgány postupujú pri vykonávaní regulačného rámca do značnej miery podľa vlastného uváženia, ale ich perspektíva sa aj naďalej vo veľkej miere obmedzuje na priestor ohraničený štátnymi hranicami, a to aj napriek vynakladanému úsiliu zlepšiť koordináciu prostredníctvom Skupiny európskych regulačných orgánov (ERG), čo je fórum združujúce vnútroštátne regulačné orgány. Viedlo to k nejednotnému uplatňovaniu regulácie a k narušeniu hospodárskej súťaže, čo prekáža rozvoju jednotného európskeho trhu, na ktorom môžu podniky hladko fungovať aj cez hranice a kde spotrebitelia môžu využívať výhody dostupnosti porovnateľných komunikačných služieb nezávisle od geografickej polohy. Komisia preto navrhuje zriadenie nezávislého Európskeho úradu pre trh elektronických komunikácií, ktorý bude vychádzať z kombinovaných skúseností vnútroštátnych regulačných orgánov a ktorý zlepší existujúce

mechanizmy koordinácie. Zároveň navrhuje, aby sa posilnili nezávislosť a právomoci vnútroštátnych orgánov pri presadzovaní práva. Tým sa zabezpečí jednotné vykonávanie (de-)regulácie v celej EÚ pod dozorom Komisie a vytvoria sa rovnaké podmienky pre aktivity prevádzkovateľov na jednotnom trhu.

iii) **Kontakt s občanmi**

V prostredí rýchlo sa meniaceho trhu sú potrebné nové opatrenia na zachovanie a posilnenie ochrany spotrebiteľov a práv užívateľov a na zabezpečenie toho, aby spotrebitelia mohli využívať všetky výhody dynamického trhu elektronických komunikácií, v ktorom sa čoraz viac stierajú hranice jednotlivých štátov. Návrhy Komisie sú zamerané predovšetkým na posilnenie bezpečnosti a ochrany súkromia, na urýchlenie a zefektívnenie prenosnosti čísiel a na podporu vysokej kvality služieb a neobmedzeného prístupu k digitálnemu obsahu a obsahu poskytovanému online. Návrhmi na reformu sa takisto zabezpečí lepší prístup k elektronickým komunikačným službám pre užívateľov so zdravotným postihnutím, starších užívateľov a osoby s osobitnými potrebami.

2.2 Konzultačný proces

Konzultácie sa uskutočnili v dvoch fázach: prvá fáza, ktorá sa začala koncom roku 2005, mala podobu „výzvy na podanie podnetov“ a jej výsledkom bolo 160 písomných podnetov[5]. Tieto názory sa zohľadnili pri príprave oznámenia Komisie z júna 2006 o preskúmaní[6], ktoré bolo doplnené o pracovný dokument útvarov Komisie a o posúdenie vplyvu. S týmito dokumentmi Komisia začala druhú fázu konzultácií, ktorá prebiehala do októbra 2006, a jej súčasťou bol verejný pracovný seminár.

Prišlo celkovo 224 odpovedí z krajín EÚ aj mimo EÚ[7]. Písomné pripomienky predložilo 52 priemyselných združení, 12 združení obchodných spoločností a odborových zväzov a 15 združení užívateľov, ako aj 18 členských štátov EÚ a ERG, ktorá pozostáva z 27 vnútroštátnych regulačných orgánov. Po predložení podnetov zo strany ERG Komisia začala dialóg o regulácii, ktorý prebiehal od novembra 2006 do februára 2007 a ktorého účelom bolo preskúmať možnosti obmedzenia nedôsledností v regulácii a prekážok brániacich vzniku jednotného trhu v súlade s programom zlepšenia regulácie[8].

---

5 http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/info_centre/documentation/public_consult/review/index_en.htm.

6 KOM(2006) 334.

7 http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/info_centre/documentation/public_consult/review_2/index_en.htm.

8 List členky Komisie pani Redingovej z 30.11.2006 adresovaný ERG, odpoveď ERG a spoločné vyhlásenie členky Komisie pani Redingovej a predsedu Violu z 27.2.2007 sa nachádzajú na adrese http://erg.eu.int/whatsnew/index_en.htm.

3. LEPŠIA REGULÁCIA PRE KONKURENCIESCHOPNÉ ELEKTRONICKÉ KOMUNIKÁCIE

3.1 Nové zameranie regulácie *ex ante* na zostávajúce problémy s hospodárskou súťažou na trhu

Širšie súvislosti a ciele

V poslednom desaťročí boli predpisy EÚ celkom úspešné pri otváraní vnútroštátnych telekomunikačných trhov hospodárskej súťaži, čo podporilo príliv investícií a inovácie tak zo strany nových spoločností, ako aj etablovaných subjektov, a pri rozširovaní možností pre podnikateľské subjekty a súkromných spotrebiteľov[9]. Vo svojom oznámení z júna 2006 Komisia dospela k záveru, že celkové zásady regulačného rámca EÚ sú správne vyvážené a podporujú nové investície.

Regulačný rámec EÚ poskytuje mechanizmus, prostredníctvom ktorého sa v odporúčaní Komisie[10] určujú trhy, na ktorých by sa mala sa zaručiť regulácia *ex ante*. Toto odporúčanie predstavuje pre vnútroštátne regulačné orgány významný východiskový bod na analýzu trhov, aby sa určilo, či zaručujú reguláciu *ex ante*. Vnútroštátne regulačné orgány musia notifikovať výsledky svojich analýz trhu Komisii. Regulačný rámec vyžaduje, aby sa povinnosti regulácie *ex-ante* zrušili, až keď na trhu vznikne účinná hospodárska súťaž.

Etablovaní prevádzkovatelia si zachovávajú dominantné postavenie na mnohých trhoch, predovšetkým v oblasti telefonovania v pevnej sieti (priemerný podiel etablovaných subjektov na trhu je 65,8 %[11]) a vo väčšine krajín aj v oblasti širokopásmového pripojenia (podiel etablovaných subjektov na trhu je väčšinou vyšší ako 55 % a neraz aj vyšší ako 65 %)[12]. Na trhoch mobilnej telefónie sa počet prevádzkovateľov - až na niekoľko výnimiek - nemení, ale trend smeruje ku konsolidácii.

Na základe skúseností s týmto systémom získaných počas štyroch ostatných rokov (viac ako 600 oznámení) Komisia navrhla v júni 2006 zjednodušiť notifikačné postupy a vyradiť väčšinu maloobchodných trhov zo zoznamu, pretože na ochranu maloobchodných užívateľov bude veľkoobchodná regulácia dostatočná.

O formách oddelenia prístupovej siete a služieb poskytovaných prevádzkovateľmi sa diskutovalo v posúdení vplyvu z júna 2006. Odvtedy sa jasne ukázal vplyv oddelenia funkcií v Spojenom kráľovstve, a preto sa o zavedení podobných opatrení uvažuje aj v Taliansku, vo Švédsku a v Poľsku. Problémy s hospodárskou súťažou zväčša spôsobuje prítomnosť pretrvávajúcich limitujúcich faktorov v prístupovej sieti charakterizovaných dominantným postavením vertikálne integrovaných etablovaných prevádzkovateľov siete a trvalými problémami pri účinnom uplatňovaní nediskriminačných nápravných opatrení.

Prechodom k „prístupovým sieťam ďalšej generácie“ by sa mohla posilniť dôležitosť úspor z rozsahu a pôsobnosti a tým znížiť stupeň replikovateľnosti infraštruktúry. Je však potrebné posúdiť, aké sú vplyvy nápravných opatrení zameraných na správanie alebo štrukturálnych

---

9 Ďalšie dôkazy a kvantitatívne údaje sa nachádzajú v príslušnom posúdení vplyvu.

10 Odporúčanie Komisie o relevantných trhoch produktov a služieb v sektore elektronických komunikácií, ktoré pripúšťajú reguláciu ex-ante podľa smernice 2002/21/ES, Ú. v. EÚ L 114, 8.5.2003, s. 45.

11 Komisia, 12. správa: Regulácia a trhy elektronických komunikácií v Európe 2006, Príloha 2, s. 13. Hodnoty súvisiace s maloobchodným príjmom pre všetky typy volaní, EÚ25, december 2005.

12 Tamtiež, príloha 2, s. 66. EU25, Údaje od októbra 2006, zahrnutý opätovný predaj.

nápravných opatrení na nové investície etablovaných subjektov ako aj nových účastníkov trhu a na blahobyt spotrebiteľov, a to pred vykonávaním týchto nápravných opatrení.

Výsledky verejných konzultácií

Nové subjekty na trhu a rovnako aj členské štáty a vnútroštátne regulačné orgány podporili názor Komisie, že súčasný rámec EÚ vo všeobecnosti presadzuje hospodársku súťaž a investovanie a zamietli výzvu niekoľkých etablovaných prevádzkovateľov na „regulačné prázdniny“. Dosiahol sa konsenzus v tom, že zo samotného využívania nových technológií nevyplýva nový trh a že trhovo orientovaný prístup regulačného rámca umožňuje zohľadňovať investičné riziká. Predovšetkým vnútroštátne regulačné orgány požadovali, aby medzi „súbor nástrojov“ nápravných opatrení bolo zaradené oddelenie funkcií, ako spôsob riešenia pretrvávajúcich problémov s hospodárskou súťažou.

Návrhy na racionalizáciu notifikačných postupov si získali všeobecnú podporu väčšiny zainteresovaných subjektov.

Zníženie počtu trhov navrhované v odporúčaní Komisie privítali etablovaní prevádzkovatelia, zatiaľ čo novo vstupujúce spoločnosti a spotrebitelia, ako aj niektoré vnútroštátne regulačné orgány, boli opatrnejší.

Niektoré etablované subjekty a niektoré vnútroštátne regulačné orgány navrhovali, aby Komisia vydala regulačné usmernenia týkajúce sa otázok týkajúcich sa geografických trhov na subštátnej úrovni.

Návrhy politiky - Nové zameranie regulácie na zostávajúce problémy s hospodárskou súťažou na trhu

1. Teraz je možné vykonať prvú výraznú dereguláciu odvetvia

Komisia preskúmala svoje odporúčanie o relevantných trhoch tak, aby sa postupne odstránila regulácia *ex ante*. Zoznam trhov je teraz znížený z 18 na 7.

Komisia zosilní svoj dozor nad trhmi tam, kde hospodárska súťaž ešte nie je účinná, a bude dôsledne monitorovať tie trhy, ktoré sú dôležité pre konkurencieschopnosť Európy, predovšetkým trhy súvisiace so poskytovaním širokopásmového pripojenia.

2. Postupy preskúmania trhu je možné racionalizovať a zjednodušiť

Legislatívne návrhy by umožnili zjednodušiť notifikačné požiadavky v systéme preskúmania trhu.

3. Zavedenie oddelenia funkcií ako nápravného opatrenia, ktoré umožní vnútroštátnemu regulačnému orgánu riešiť pretrvávajúce problémy s hospodárskou súťažou

Legislatívne návrhy poskytujú v podobe oddelenia funkcií vnútroštátnym regulačným orgánom ďalší nápravný prostriedok, pričom oddelením funkcií sa rozumie nútené oddelenie aktivít bez zbavenia sa majetku a považuje sa za výnimočné nápravné opatrenie podliehajúce dohľadu Komisie.

4. Usmernenia Komisie

Komisia zvýši právnu istotu pre zúčastnené subjekty tým, že do leta 2008 vydá usmernenia o uplatňovaní regulačného rámca na aspekty investícií do nových štruktúr v rámci prístupu do miestnej siete. Komisia takisto preverí možnosť vydať usmernenia aj pre iné oblasti, predovšetkým pre rozlišovanie geografických trhov na subštátnej úrovni.

3.2 Správa frekvenčného spektra v Európe - prípad vyžadujúci reformu

Širšie súvislosti a ciele

Vďaka rýchlemu rozvoju bezdrôtových technológií a rastúcemu dopytu po širokopásmovom pripojení, predovšetkým pre mobilné využívanie, sa výrazne zvýšil význam prístupu do rádiového frekvenčného spektra pre hospodárstvo a spoločnosť ako celok. Odhaduje sa, že celková hodnota služieb závislých od rádiového frekvenčného spektra predstavuje v EÚ približne 250 miliárd EUR[13]. Európska rada dospela k záveru[14], že medzi bezodkladné priority pri posilnení inovácie a konkurencieschopnosti patrí vývoj modelov prideľovania frekvenčného spektra napĺňajúcich všetky ciele, rýchla podpora vyspelých služieb mobilnej telefónie a koordinovaný prístup k využívaniu kapacity frekvenčného spektra, ktorá sa stane dostupnou po prechode na digitálne vysielanie.

Okrem toho Európsky parlament zdôraznil potrebu efektívneho využívania frekvenčného spektra všetkými zúčastnenými subjektmi a určil, že EÚ musí vykonať harmonizáciu frekvenčného spektra a súčasne odstrániť nadmerne normatívne regulačné obmedzenia. Európsky parlament takisto vyhlásil, že sociálne, kultúrne a politické hľadiská sa musia zohľadňovať v súlade s článkom 151 ods. 4 Zmluvy[15].

V tomto rýchlo sa vyvíjajúcom prostredí dosiahol súčasný systém správy frekvenčného spektra, v ktorom rozhodnutia o využívaní spektra prijímajú predovšetkým štátne správy, a neraz tak obmedzujú využívanie technológií a služieb, svoje krajné medze. Kým štátne hranice sú pri určovaní optimálneho využívania rádiového frekvenčného spektra čoraz menej dôležité, rozkúskovanosť prístupu, typická pre súčasný systém správy frekvenčného spektra, vedie k zvýšeným nákladom a nevyužitiu trhových príležitostí zo strany užívateľov spektra, čím sa spomaľuje zavádzanie inovačných aplikácií a služieb. Ak sa tento stav nezmení, bude obmedzovať rast a inovačný potenciál bezdrôtových systémov v Európe, predovšetkým v súvislosti s blížiacim sa prechodom z analógového na digitálne televízne vysielanie, vďaka ktorému sa uvoľní veľký počet frekvencií v najcennejšej časti frekvenčného spektra pre nových užívateľov, tak v oblasti vysielania, napr. mobilná TV, ako aj v iných oblastiach a aplikáciách, ako je napr. bezdrôtové širokopásmové pripojenie.

Prístup k širokopásmovým komunikáciám môže mať významný vplyv na konkurencieschopnosť a súdržnosť Európskej únie[16] v zmysle rastu produktivity a vplyvu na

---

13 Pozri oznámenie Komisie „Naplno využiť výhody digitálnej dividendy v Európe: spoločný prístup k využívaniu spektra uvoľneného digitalizáciou," KOM(2007) 700.

14 Zasadnutie Európskej rady v Bruseli, 14.-15.12.2006, Závery predsedníctva 16879/1/06 rev. 1.

15 Rezolúcia (P6_TA-PROV(2007)0041) je dostupná na adrese: http://ec.europa.eu/information_society/policy/radio_spectrum/docs/ep_dr_res_spectrum_14_02.pdf.

16 Širokopásmová technológia je základnou infraštruktúrou znalostnej ekonómie a významne prispela k hospodárskemu vplyvu IKT, čo je faktor, ktorý v ostatnom desaťročí zvýšil v moderných ekonomikách produktivitu o polovicu.

spoločnosť. Bezdrôtový prístup je jedným z najsľubnejších prostriedkov na preklenutie „medzery v dostupnosti širokopásmových technológií“ a prekonanie „medzery dostupnosti digitálnych technológií“, osobitne vo vzdialených a vidieckych oblastiach[17].

Všeobecné zásady stratégie EÚ pre výhľadovú politiku frekvenčného spektra boli načrtnuté v niekoľkých oznámeniach Komisie[18] a prijaté členskými štátmi a väčšinou skupín zúčastnených subjektov[19]. V súvislosti s tým Komisia vo svojom oznámení z júna 2006 navrhla takúto reformu správy spektra:

– odstrániť zbytočné obmedzenia využívania spektra posilnením zásad technologickej neutrality (slobodné využívanie akejkoľvek technológie vo frekvenčnom pásme) a neutrality voči službám (slobodné využívanie frekvenčného spektra pre všetky služby elektronických komunikácií),

– zlepšiť prístup k frekvenčnému spektru tým, že sa vo väčšej miere umožní využívanie spektra bez licencií, ale aj prevod výhradných práv na užívanie schválených pásiem (sekundárne obchodovanie),

– zaviesť efektívnejší a koordinovanejší systém vydávania povolení pre bezdrôtové systémy s celoeurópskym potenciálom alebo s výrazným cezhraničným rozmerom.

Výsledky verejných konzultácií

V otázke zásady neutrality voči službám verejné konzultácie preukázali všeobecnú zhodu názorov medzi zúčastnenými subjektmi, predovšetkým mobilnými operátormi a zástupcami odvetvia bezdrôtového pripojenia. Na druhej strane niektoré vysielacie spoločnosti a prevádzkovatelia pozemných televíznych distribučných sietí vyjadrili svoje obavy z prípadného vplyvu tejto neutrality na ich existujúce práva.

Aj na zásadu technologickej neutrality sa väčšina respondentov pozerala priaznivo. Postupné odstraňovanie technických obmedzení je vítané. Mnohí vyjadrili obavy týkajúce sa riešenia interferencie, predovšetkým v súvislosti s využívaním spektra bez licencie, pričom niektorí respondenti naznačili, že tento problém je potrebné po technickej stránke vyriešiť ihneď.

Z verejných konzultácií vyplynula rastúca podpora sekundárnemu obchodovaniu. Väčšina členských štátov, priemyselných združení a spoločností túto možnosť podporuje, ale vyriešiť otázku prevencie pri nadmernej rezervácii spektra považujú za nevyhnutnú. Opačný názor vyjadrili predovšetkým spoločnosti zabezpečujúce pozemné vysielanie a niektoré členské štáty, ktoré sa obávali, že obchodovanie by mohlo nepriaznivo vplývať na vysielanie.

Návrh politiky - Frekvenčné spektrum

5. Zjednodušiť prístup k frekvenčnému spektru a odstrániť zbytočné obmedzenia pri využívaní frekvenčného spektra

---

17 V EÚ 25 bola širokopásmová technológia dostupná pre viac ako 90 % mestskej populácie, ale len pre 71 % vidieckej populácie (Komisia, odhady, január 2007).

18 KOM(2005) 411, KOM(2005) 400, KOM(2005) 461

19 Pozri predovšetkým stanoviská RSPG k digitálnej dividende, obchodovaniu so spektrom a politike bezdrôtového prístupu pre elektronické komunikačné služby (WAPECS); texty sú k dispozícii na adrese http://rspg.ec.europa.eu.

Legislatívnymi návrhmi Komisie sa upevňujú zásady technologickej neutrality a neutrality voči službám a vytvára mechanizmus určovania určitých pásiem tam, kde je možné obchodovať v rámci EÚ so získanými právami na využívanie frekvenčného spektra (sekundárne obchodovanie). Navrhujú sa aj regulačné ustanovenia na podporu využívania spektra bez licencie a na posilnenie koordinácie podmienok pre udeľovanie oprávnenia na využívanie spektra.

Návrhy zohľadňujú cieľ politiky dosiahnuť úspory z rozsahu, ale aj potrebu zabrániť škodlivému rušeniu a dosiahnuť ciele všeobecného záujmu, ako napríklad sociálna a regionálna súdržnosť, zaistiť bezpečnosť života, zabrániť neefektívnemu využívaniu frekvenčného spektra a podporovať kultúrnu a jazykovú rozmanitosť a pluralitu médií.

4. JEDNOTNÝ TRH ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKÁCIÍ

4.1 Širšie súvislosti a ciele

V ostatných rokoch sa vďaka rozvoju technológií a trhov zvýšil potenciál na využívanie elektronických komunikačných služieb bez ohľadu na geografické hranice jednotlivých členských štátov. Už dnes sa prejavuje záujem viacerých podnikov poskytovať systémy družicovej osobnej komunikácie a mobilnej komunikácie na palubách lietadiel a lodí bez ohľadu na štátne hranice. Okrem toho si také dôležité služby ako mobilné širokopásmové pripojenie a hlasové služby poskytované cez IP vyžadujú koherentné regulačné podmienky, aby sa uplatnil ich plný potenciál v rámci jednotného trhu.

Napriek tlaku hospodárskej súťaže z iných hospodárskych regiónov však Európa doteraz nemá jednotný trh elektronických komunikačných sietí alebo služieb. Výsledkom vykonávanie 27 samostatných vnútroštátnych systémov regulácie sú dve veľké nevýhody: umelá segmentácia trhov na vnútroštátnej úrovni a podstatná nedôslednosť pri jednotnom uplatňovaní predpisov EÚ.

Aby sa vyriešila táto neexistencia jednotného trhu, Komisia predložila vo svojich konzultačných dokumentoch z roku 2006 niekoľko návrhov, konkrétne s cieľom:

i) zvýšiť efektívnosť a jednotnosť regulácie v rámci EÚ posilnením dohľadu Komisie nad nápravnými opatreniami, ktoré uložili vnútroštátne regulačné orgány,

ii) zvýšiť efektívnosť a rýchlosť mechanizmov presadzovania predpisov posilnením nezávislosti a účinných právomocí vnútroštátnych orgánov,

iii) ustanoviť jednoduchší postup výberu prevádzkovateľov na poskytovanie služieb v celom Spoločenstve a vydávania povolení týmto prevádzkovateľom,

iv) inštitucionálne upevniť spoluprácu medzi vnútroštátnymi regulačnými orgánmi a Komisiou.

4.2 Výsledky verejných konzultácií

Mnohé zúčastnené subjekty vyjadrili veľké obavy z rozdielov, ktoré existujú v spôsobe, akým sa súčasný rámec vykonáva na vnútroštátnej úrovni, a ktoré bránia dosiahnutiu všetkých výhod plynúcich z vnútorného trhu. Niektoré subjekty požadovali väčšiu reguláciu na úrovni EÚ. Predovšetkým zástupcovia priemyslu, ale aj združení spotrebiteľov, s poľutovaním

odsúdili pretrvávajúcu neexistenciu jednotného trhu a vyrovnaných podmienok pre podnikateľské subjekty a užívateľov v odvetví elektronických komunikácií. Zainteresované subjekty sa ďalej vyjadrili k obmedzeniam ERG, ktoré napriek úsiliu vynaloženému v rokoch 2006 a 2007 umožňujú len voľnú koordináciu činností medzi regulačnými orgánmi. Hoci členské štáty mali výhrady proti „priznaniu právomocí" Komisii, mnohé priemyselné skupiny (nové spoločnosti, ale aj etablované subjekty) buď podporili inštitucionálnu reformu ERG a/alebo požadovali silnejšiu úlohu Komisie, čo by umožnilo vyhnúť sa použitiu metódy „najnižšieho spoločného menovateľa", ktorá sa občas považuje za podstatnú súčasť regulačného mechanizmu vychádzajúcemu v podstate z konsenzu medzi 27 vnútroštátnymi regulačnými orgánmi.

Okrem toho mnohé názory odzrkadľovali skutočnosť, že súčasná metóda výberu prevádzkovateľov a vydávania povolení nie je v súlade s využívaním úspor z rozsahu, čo je potrebné pre rozvoj nových služieb. Predovšetkým cezhraničné služby poskytované v celom Spoločenstve a služby, ktoré by sa takými mohli stať, predstavujú ideálny prípad na vytvorenie jednoduchého jednotného systému prideľovania práv na využívanie spektra a telefónnych čísiel.

V súvislosti s mechanizmami presadzovania práva veľká väčšina členských štátov a združení spoločností novo vstupujúcich na trh súhlasila s návrhom posilniť právomoci vnútroštátnych orgánov pri presadzovaní práva, zatiaľ čo etablované subjekty a združenia mobilných operátorov s týmto návrhom nesúhlasili.

Návrhy politiky - Vnútorný trh

6. Posilniť nezávislosť vnútroštátnych orgánov a ich právomoci pri presadzovaní práva

Zlepší sa tým účinné a rýchle vykonávanie regulačného rámca.

7. Dobudovať jednotný trh zriadením nezávislého Európskeho úradu pre trh elektronických komunikácií

Navrhuje sa zriadenie nezávislého Európskeho úradu pre trh elektronických komunikácií, na čom môžu vnútroštátne regulačné orgány pôsobiace v súčasnosti v rámci ERG spolupracovať. Poskytoval by poradenstvo Komisii, mal by jednoznačný mandát konať v prospech jednotného trhu a zodpovedal by sa Európskemu parlamentu. Nový úrad by takto nahradil súčasnú voľnú koordináciu vnútroštátnych regulačných orgánov v rámci ERG efektívnejším systémom s väčšími právomocami a väčšou zodpovednosťou.

Nový úrad by:

- posilnil koherentnosť a jednotnosť uplatňovania predpisov EÚ na vnútornom trhu, na ktorom sa lepšie využijú spojené odborné znalosti vnútroštátnych regulačných úradov v systéme Spoločenstva,
- pomáhal Komisii v ostatných oblastiach súvisiacich s elektronickými komunikáciami, ako napríklad s analýzou nadnárodných trhov a s výberom podnikov na poskytovanie cezhraničných služieb,
- slúžil ako vstupný bod pre firmy usilujúce sa o získanie práv na využívanie frekvenčného spektra a telefónnych čísiel pre poskytovanie cezhraničných služieb v rámci EÚ,

- prevzal funkcie Európskej agentúry pre bezpečnosť sietí a informácií (ENISA) a pôsobil ako centrum odborných znalostí v otázkach bezpečnosti sietí a informácií na európskej úrovni.

8. Posilniť dohľad Komisie nad nápravnými opatreniami s cieľom zvýšiť jednotnosť

Legislatívnymi návrhmi sa právomoc Komisie vyplývajúca z postupu na preskúmanie trhu rozširuje na dohľad nad nápravnými opatreniami, ktoré navrhli vnútroštátne regulačné orgány, v úzkej spolupráci s novým európskym úradom, s cieľom prispieť k jednotnejšiemu, efektívnejšiemu a rýchlejšiemu uplatňovaniu nápravných opatrení v celej EÚ.

9. Vyššia technická harmonizácia v niekoľkých kľúčových oblastiach

Aby sa odstránili odchýlky vo vykonávaní regulačného rámca, navrhuje sa, aby Komisia, vychádzajúc z odborných znalostí a skúseností úradu, mohla prijímať opatrenia technickej harmonizácie v takých oblastiach, ako sú metódy kalkulácie nákladov, realizácia prenosnosti čísiel, ochrana spotrebiteľa a prístupnosť služieb a vybavenia elektronických komunikácií pre koncových užívateľov so zdravotným postihnutím.

5. KONTAKT S OBČANMI

5.1 Práva užívateľov a ochrana spotrebiteľov

Širšie súvislosti a ciele

Vďaka zmenám v technológiách a silnejšej hospodárskej súťaži získavajú občania možnosť širšieho výberu, ako aj lepšie a lacnejšie služby. Dá sa však urobiť ešte viac na zabezpečenie toho, aby spotrebitelia mohli využívať všetky výhody skutočne jednotného trhu elektronických komunikácií.

Komisia vo svojom oznámení z roku 2006 určila štyri hlavné oblasti zmien, konkrétne:

– transparentnosť a zverejňovanie informácií pre užívateľov,

– lepšia dostupnosť pre užívateľov so zdravotným postihnutím,

– tiesňové služby a prístup k číslu 112 a

– základná pripojiteľnosť a kvalita služieb („neutralita siete“).

Okrem toho sa v Zelenej knihe o budúcnosti univerzálnej služby, ktorá sa má uverejniť v roku 2008, budú riešiť dlhodobé otázky, napríklad koncepcia a rozsah univerzálnej služby, ktoré Komisia[20] už určila.

Výsledky verejných konzultácií

Kým spotrebitelia a združenia užívateľov so zdravotným postihnutím uvítali návrhy Komisie v tejto oblasti, mnohí prevádzkovatelia tvrdili, že povinné opatrenia môžu nepriaznivo ovplyvniť ich schopnosť inovovať a uprednostnili by sebareguláciu. Výrobcovia zariadení a softvérové spoločnosti zaujali priaznivý postoj k zlepšeniu harmonizácie na úrovni EÚ.

[20] Pozri dve oznámenia o revízii rozsahu univerzálnej služby, KOM(2005) 203 a KOM(2006) 163.

Väčšina členských štátov, ktoré predložili svoje pripomienky, podporila návrhy v oblasti prístupnosti elektronických technológií, transparentnosti informácií a kvality služieb. ERG takisto podporila návrhy v oblasti transparentnosti informácií, lokalizácie volajúceho a prístupnosti elektronických technológií.

Návrh politiky - Ochrana spotrebiteľa

10. Aktualizovať a posilniť všeobecné rámcové ustanovenia v oblasti ochrany spotrebiteľa

Legislatívne návrhy zahŕňajú tieto opatrenia:

- zlepšiť transparentnosť informácií, ktoré poskytovatelia služieb poskytujú zákazníkom, vrátane informácií o podmienkach dodávky a tarifách,
- stanoviť časový limit jedného pracovného dňa pre „prenesenie“ telefónneho čísla po zmene prevádzkovateľa služieb v pevnej alebo mobilnej sieti,
- rozšíriť zavedenie tiesňovej služby čísla „112“ v rámci EÚ, predovšetkým zabezpečením efektívnejšieho prístupu k informáciám o lokalizácii volajúceho,
- zabezpečiť, aby vnútroštátne regulačné orgány mohli stanoviť minimálne požiadavky na kvalitu služieb na základe noriem vypracovaných na úrovni Spoločenstva.

11. Aktualizovať a posilniť ustanovenia v oblasti prístupnosti elektronických technológií a práv užívateľov so zdravotným postihnutím

Legislatívne návrhy zahŕňajú tieto opatrenia:

- uľahčiť prístup užívateľov so zdravotným postihnutím k tiesňovej službe čísla 112,
- posilniť platné ustanovenia, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby sa užívateľom so zdravotným postihnutím, užívateľom vyššieho veku a osobám s osobitnými potrebami nebránilo vo využívaní služieb elektronických komunikácií a v prístupe k nim.

5.2 Ochrana súkromia a bezpečnosť

Širšie súvislosti a ciele

Jedným z ústredných cieľov regulačného rámca je podporovať záujmy občanov EÚ, okrem iného zaistením vysokej úrovne ochrany osobných údajov a súkromia a zachovaním integrity a bezpečnosti sietí verejných komunikácií. Rastúci počet nových elektronických hrozieb v ostatných rokoch, akými sú vírusy, spamy, spajvér a phishing, ešte zvýšil význam týchto cieľov.

Konzultačné dokumenty z júna 2006 načrtli niekoľko návrhov na posilnenie platných ustanovení regulačného rámca týkajúcich sa bezpečnosti. Tieto zmeny sú určené na zvýšenie odolnosti súčasných sietí a systémov dopĺňajúcich ďalšie právne predpisy, ktoré stavajú určité

činnosti mimo zákona[21], a na zvýšenie bezpečnosti osobných údajov v odvetví elektronických komunikácií.

Výsledky verejných konzultácií

Výsledky verejných konzultácií ukázali, že členské štáty v značnej miere podporujú návrhy Komisie. Na druhej strane však viacerí prevádzkovatelia a poskytovatelia služieb vyjadrili obavy z potenciálnych účinkov nákladov. Spotrebiteľské organizácie vítajú tieto návrhy, zatiaľ čo úrady na ochranu údajov chcú, aby Komisia pokračovala vo svojich návrhoch.

Návrh politiky - Ochrana súkromia a bezpečnosť

12. Posilniť bezpečnosť sietí a služieb a ochranu súkromia užívateľov

Legislatívnymi návrhmi Komisie sa rieši niekoľko otázok, vrátane

- zabezpečenia toho, aby boli spotrebitelia informovaní v prípade hrozby zneužitia ich osobných údajov v dôsledku porušenia bezpečnosti siete,
- poskytnutia väčšej zodpovednosti prevádzkovateľom a vnútroštátnym regulačným orgánom vzhľadom na bezpečnosť a integritu všetkých elektronických komunikačných sietí a služieb,
- upevnenia vykonávacích právomocí príslušných orgánov a ich právomocí pri presadzovaní práva, predovšetkým v boji proti „spamu“,
- objasnenia spôsobu uplatňovania predpisov EÚ na zber údajov a identifikačné zariadenia s využitím sietí verejných elektronických komunikácií,

Dosiahnutie týchto cieľov sa uľahčí začlenením ENISA do nového Európskeho úradu pre trh elektronických komunikácií.

6. ZÁVER

Komisia v reforme regulačného rámca EÚ z roku 2007 navrhuje prispôsobiť súčasný súbor predpisov vývoju technológií a vývoju na trhu.

V súlade so záväzkom presadzovať lepšiu reguláciu je Komisia pripravená urobiť prvý významný krok k deregulácii tohto odvetvia znížením počtu trhov vyžadujúcich reguláciu *ex-ante* z 18 na 7. Súčasne s tým chce Komisia posilniť hospodársku súťaž v zostávajúcich problematických oblastiach, napr. zavedením nového nápravného opatrenia v podobe oddelenia funkcií.

Komisia ďalej navrhuje uskutočniť rozhodujúci krok smerom k jednotnému európskemu trhu elektronických komunikácií na zabezpečenie toho, aby podniky a spotrebitelia mohli bez problémov poskytovať a využívať prostriedky elektronických komunikácií cezhranične. Obmedzenia v správe európskych elektronických komunikácií prostredníctvom 27

[21] Rámcové rozhodnutie Rady 2005/222/JHA o útokoch proti informačným systémom, Ú. v. EÚ L 69, 16.3.2005, s. 67.

samostatných vnútroštátnych regulačných systémov sú čoraz zjavnejšie a poškodzujú konkurencieschopnosť Európy. Komisia preto navrhuje dobudovať jednotný trh v zmysle regulácie zriadením nezávislého Európskeho úradu pre trh elektronických komunikácií, ktorý spolu s Komisiou pomôže vytvoriť rovnosť podmienok pre reguláciu v Európe a posilní schopnosť Európy riešiť otázky bezpečnosti sietí a informácií.

Okrem toho Komisia považuje za podstatné posilniť občianske práva, napríklad zabezpečením toho, aby boli spotrebitelia na trhoch poskytujúcich čoraz väčšie možnosti výberu lepšie informovaní o podmienkach dodávok a tarifách a aby mohli ľahšie meniť poskytovateľov služieb.

Prostredníctvom svojich návrhov reforiem z roku 2007 sa Komisia venuje aj oblasti, ktorú považuje za najväčšiu slabinu regulačného rámca EÚ vzhľadom na budúcnosť, konkrétne v oblasti správy rádiového frekvenčného spektra, a navrhuje reformu, ktorá by mala viesť k nárastu inovácií a investícií do bezdrôtových technológií.

Elektronické komunikácie predstavujú základ hospodárstva EÚ ako celku. Fungujúci jednotný trh je najlepším aktívom Európy na jej ceste ku konkurencieschopnosti na celosvetovej úrovni. Európa už nemôže strácať čas. Preto Komisia verí, že návrh reformy z roku 2007 sa podarí včleniť do právneho poriadku ešte pred koncom roku 2009.